

The Coordinated Planning Theory (The Interacted Theory with Official Structural Elements of Iran's Urban Planning Environment)

ARTICLE INFO

Article Type

Original Research

Authors

Nazemi Gh.¹ PhD,
Rezazadeh R.² PhD,
Saghatoleslami A.*¹ PhD,
Sarvari H.¹ PhD

How to cite this article

Nazemi Gh, Rezazadeh R, Saghatoleslami A, Sarvari H. The Coordinated Planning Theory (The Interacted Theory with Official Structural Elements of Iran's Urban Planning Environment). Geographical Researches. 2021;36(2):125-136.

ABSTRACT

Aims Today, the inconsistencies range of last seven decades planning and urban plans which were due to the lack of formulating an indigenous theory base on the Iran's planning environment characteristics, are visible. Achieving to the interacted urban planning theory with the official structural elements of Iran's planning environment is the research aim.

Methodology This is a qualitative research with the critical approach. "Classical Grounded theory" is the foundation of research provision. Targeted semi-structured interviews with 30 experts and documentary research of 100 published scientific and research documents (1991-2020) provided the data that coded by the MAXQDA software. The research validity was confirmed by reviewing the literature and "Assessment with the seven criteria of Strauss and Corbin" and "Assessment with the Cresol questions".

Findings In the data linking (860 open cods) and conceptualizing process of this research, with "autographs" and the participation of interviewees, the basic codes of "macro-planning structure", "theories and theoretical frameworks" and "planning environment" were identified. The official planning structure and "the elements of the official urban planning structure" and the basic code of "coordination model of the official planning structure elements" and three basic categories of: "incoordination and inconsistency in the process of providing and implementation the plan", "inconsistency and incoordination of theoretical frameworks of planning model" and "incoordination In the urban governance" with using the "graph model" was clarified.

Conclusion The research showed: the "coordination" concept is the codes and categories central core which lead to the interacted planning theory with the elements of the official structure of Iran's planning environment. The focal phenomenon that shows "the theory of this research" is "coordinated planning" with the strategies of: "theoretical guidance for organizing a coordinated planning process" and "practical guidance for coordinating the role, viewpoint, interaction, etc. of institutions and users involved in planning".

Keywords Theory of Planning; Coordinated Planning; Planning Environment; Official Structure; Grounded Theory

¹Department of Urban planning, Faculty of Arts and Architecture, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

²Department of urban planning, Iran Science and Technology University, Tehran, Iran

*Correspondence

Address: Department of Urban planning, Faculty of Arts and Architecture, Islamic Azad University, Ostad Yusofi Street, Emamieh Boulevard, GhasemAbad, Mashhad, Iran. Postal Code: 9187147578.

Phone: +98 (51) 38423408

Fax: +98 (51) 36624824

saghatoleslami@mshdiau.ac.ir

Article History

Received: September 08, 2020

Accepted: November 12, 2020

ePublished: June 16, 2021

CITATION LINKS

[Abdi Daneshpour Z, et al; 2015] Opportunities and barriers to applying a collaborative ...; [Afsari A, et al; 2019] Designing a model for controlling and handling ...; [Ajlali P, et al; 2017] Planning theories: traditional and new ...; [Archibugi F; 2013] Planning theory: from the political debate ...; [Barati N; 2006] Challenges have to be faced in the context ...; [Danaeifard H, Emami S; 2007] Strategies of qualitative research: A ...; [Elyaszadeh Moghaddam N; 2011] Surveying and feasibility of replacement ...; [Faludi A; 1973] Planning Theory ...; [Faludi A; 2000] The performance of spatial planning ...; [Farhangi A, et al; 2015] Classic grounded theory; description of ...; [Habibi K, et al; 2011] Evaluating the impacts of urban development ...; [Haieri Yazdi A, Maleki A; 2017] And again, public policy ...; [Husseinzadeh Dalir K, et al; 2011] Investigating the influencing factors on ...; [Husseinzadeh Dalir K, et al; 2012] An introduction to the new approach of urban ...; [Kazemian G, Jalili M; 2015] Key stakeholders power analysis of policy ...; [Majedi H; 2013] Structural -strategic planning ...; [Malekpour B, et al; 2012] The proposed outline issues in Strategic ...; [Moghimi A; 2015] Future epistemology of theoretical ...; [Nazemi Gh, et al; 2020] Evaluation of the application of the "Master ...; [Pour Ahmad A, et al; 2006] Pathology of urban development plans ...; [Rajab Salahi H, et al; 2019] Analysis of the impact indicators ...; [Salehi E; 2007] The role of urban planning rules ...; [Sarrafati M, et al; 2014] Planners' position in the Iranian urban ...; [Sarvar R, et al; 2015] Ranking of Tehran urban development ...; [Seyed- al hoseini S, et al; 2012] Application of design-based planning ...; [Watson V; 2009] The planned city sweeps the poor away ...; [Zangi Abadi A, et al; 2013] Evaluation of factors influencing the ...

نظریه برنامه‌ریزی هماهنگ

نظریه همکنش با عناصر ساختار رسمی محیط

برنامه‌ریزی شهری ایران)

غلامرضا ناظمی PhD

گروه شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

راضیه رضازاده PhD

گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران

عمیدالاسلام ثقه الاسلامی PhD

گروه شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

هادی سروری PhD

گروه شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

چکیده

اهداف: چندوچون برنامه‌ریزی شهری انجام گرفته در هفت دهه گذشته کشور و نپرداختن به چارچوب‌بندی نظریه بومی هم‌راستا با ویژگی‌های محیط برنامه‌ریزی کشور، امروزه ناسازگاری‌ها و ناهماهنگی‌های فراوان برنامه‌ریزی، برنامه‌ریزی و برنامه‌های شهری را آشکار کرده است؛ هدف این پژوهش دستیابی به نظریه برنامه‌ریزی شهری همکنش با عناصر ساختار رسمی محیط برنامه‌ریزی ایران است.

روش‌شناسی: این پژوهش دارای رویکرد انتقادی و در شمار پژوهش‌های کیفی است و «نظریه داده‌بنیاد کلاسیک» شالوده فراهم‌سازی آن است. گفتگوهای نیمه‌ساختاریافته هدفمند با ۳۰ تن خبره و پژوهش‌اسنادی ۱۰۰ سند علمی و پژوهشی چاپ‌شده (۱۳۷۰ تا ۱۳۹۸) داده‌های بایسته و بسنده را برای کدگذاری به کمک نرم‌افزار MAXQDA فراهم نمود و در گام‌های تحلیلی و چرخه‌ای-بازخوردی «گردآوری داده‌ها و کدگذاری باز، بنیادی، گزینشی، نظری» و «مرور ادبیات تخصصی» پژوهش انجام شد و روایی آن، با مرور ادبیات و دو شیوه ارزیابی به کمک هفت سنج استراوس و کوربین و «ارزیابی به کمک پرسش‌های کرسول» گواهی شد.

یافته‌ها: در فرآیند پیونددهی و مفهوم‌سازی (۸۶۰ کد باز) به کمک «خودنوشت‌ها» و مشارکت گفتگو‌شوندگان، کدهای بنیادی «ساختار کلان برنامه‌ریزی»، «نظریه‌ها و چارچوب‌های نظری» و «محیط برنامه‌ریزی» شناسایی و به کمک «الگوی گراف»، «ساختار نهادینه (رسمی) برنامه‌ریزی»، «عناصرهای ساختار نهادینه برنامه‌ریزی شهری» و کد بنیادی «الگوی هماهنگی عناصر ساختار نهادینه برنامه‌ریزی شهری» شناسایی شد و سپس سه مقوله بنیادی «ناهماهنگی و ناسازگاری در فرآیند فراهم‌سازی و انجام برنامه»، «ناسازگاری و ناهماهنگی چارچوب‌های نظری الگوی برنامه‌ریزی» و «ناهماهنگی در حکمروایی شهری» روشن گردید.

نتیجه‌گیری: پژوهش نشان داد: انگاره «هماهنگی» کانون مقوله‌ها و کدهایی است که به «نظریه همکنش با عناصر ساختار رسمی محیط برنامه‌ریزی ایران» رهنمون دارد و پدیده کانونی پژوهش که نظریه پژوهش را نشان می‌دهد، «برنامه‌ریزی هماهنگ» است که راهبردهای «راهبری نظری: هماهنگ‌ساز فرآیند برنامه‌ریزی» و «راهبری عملی: هماهنگ‌ساز نقش، دیدگاه، هم‌کنشی و ... نهادها و بهره‌وران برنامه‌ریزی» را در بر دارد.

کلیدواژه‌ها: نظریه برنامه‌ریزی، برنامه‌ریزی هماهنگ، محیط برنامه‌ریزی، ساختار رسمی، نظریه داده‌بنیاد

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۶/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۲۲

فصل‌نامه تحقیقات جغرافیایی

مقدمه

امروزه در نگاهی به چندوچون برنامه‌ریزی شهری انجام گرفته در هفت دهه گذشته کشور و واکنش اندیشمندان نسبت به فرآیندها، روش‌ها، چارچوب‌های نظری، نظریه‌های پایه و غیره که از آغاز با خرده‌گیری‌های فراوان [Husseinzadeh Dalir et al., 2011] همراه بوده است؛ ناسازگاری، کاستی و کشمکش‌های فراروی برنامه‌ریزان، برنامه‌ریزی و برنامه برآمده از آن، به‌روشنی دیده می‌شود و می‌توان گفت، در بسیاری از سرزمین‌ها، سامانه برنامه‌ریزی شهری، خود بخشی از چالش‌های برنامه‌ریزی است [Watson, 2009]. آنچه تاکنون مبنای برنامه‌ریزی شهری ایران بوده، «طرح‌جامع» (Master plan) است که در چارچوب برنامه‌ریزی بخشی-کالبدی [Ajali et al., 2017: 383] جای می‌گیرد و نظریه طرح ساختاری-راهبردی [Majedi, 2013] نیز که در یک دهه گذشته برای شماری از شهرهای کشور کاربرد یافته بود، سرانجام در کرانه‌بندی چارچوب‌های نظری و انجامی طرح‌جامع آرام گرفت [Sarraf et al., 2014: 160-165]. با این‌همه، بهره‌گیری از رویکرد «طرح ساختاری-راهبردی» در فراهم‌سازی برنامه‌های توسعه و عمران شهری، روزهایی را نیز برای کاربرد کارمایه‌های تازه‌تر؛ همچون «فرآیند چشم‌اندازسازی»، «فراهم‌سازی چشم‌انداز»، «کاربست سامانه داده‌های جغرافیایی (GIS)»، بهره‌گیری از شیوه‌های «آینده‌پژوهی» [Moghimi, 2015] و همانند آن؛ گشوده است که می‌تواند به بازشدن مرزهای سنتی برنامه‌ریزی شهری کشور کمک کند. اگرچه دامنه بسیار گسترده انتقادات اندیشمندان کشور که تا به امروز، ناکارآمدی برنامه‌ها و برنامه‌ریزی‌های انجام گرفته و دنبال کردن شیوه کتونی برنامه‌ریزی شهری را نشانه رفته‌اند، به‌روشنی در ادبیات رشته دیده می‌شود ولی چرایی چیرگی دنباله‌دار «طرح‌جامع» و ایستادگی نهادهای رسمی برنامه‌ریزی ایران در برابر پیشنهادهاى تازه‌تر مانند «طرح ساختاری-راهبردی» نیز پرسش‌برانگیز شده است. از سویی، برنامه‌ریزی کنشی است سیاسی و از دو راه «سیاست‌های برنامه‌ریزی» (برنامه‌ریزی درون سیاست‌ها است) و «سیاست‌های در برنامه‌ریزی» (سیاست برای رسیدن به آرمان‌های برنامه‌ریزی) به سیاست وابستگی دارد و از سوی دیگر، شهر کانون فراهم‌سازی قدرت سیاسی و برنامه‌ریزی شهری جایگاه کانونی کشمکش بین گروه‌های گوناگون است؛ برنامه‌ریزان در برنامه‌ریزی شهر (پدیده‌ای سیاسی) به کمک برنامه‌ریزی (کنشی سیاسی)، تنها به فراهم‌سازی برنامه کالبدی می‌پردازند که فرآورده آن (برنامه یا طرح‌جامع) در ساختارهای بخشی و پشت سرهمی بدون پیوندهای افقی سزاوار، در بستر قانونی درهم و ناکارآمد، انجام‌شدنی نیست و فرآیند روشنی نیز برای انجام ندارد [Sarraf et al., 2014]. واژه سیاست‌گذاری، با حکومت، دولت، جامعه و جستارهای همگانی آن پیوند دارد و در گام‌های «آماده‌سازی برنامه»، «تصمیم‌گیری»، «پذیرش‌پذیری (مشروعیت دادن)» و انجام فرآیند سیاست‌گذاری، کسانی هستند که تنها در برخی از گام‌ها نقش دارند و رویکرد بازیگران تازه، دنباله‌روی از تصمیم‌های پیشینیان خود است [Haieri Yazdi &

ناکارآمدی‌های طرح‌های توسعه و عمران شهری (طرح‌جامع) را دسته‌بندی کرد. بسیاری از انتقادهای چند دهه گذشته برمی‌گردد به درون‌مایه‌ها و هنجارهای برنامه‌ریزی که در یکی از دو دسته دوم و سوم جای می‌گیرند و شمار اندکی دسته نخست (نظریه برنامه‌ریزی) را نشانه رفته است؛ بنابراین «چارچوب‌بندی نظریه پایه‌ای کنش‌های برنامه‌ریزانه» (نظریه برنامه‌ریزی) که بتواند بایستگی‌های دو سوی «چارچوب‌های نظری سازگار با محیط برنامه‌ریزی ایران» و «نقش، توان و نیرومندی نهادهای درگیر در برنامه‌ریزی شهری» را بر پایه «سبک برنامه‌ریزی هم‌راستا با بایستگی‌های محیط برنامه‌ریزی کشور» پشتیبانی کند و خواست‌های همکنش شده را برآورده سازد، یک نیاز ریشه‌ای است. هدف از انجام این پژوهش که بر پایه زمینه‌یابی انتقادهای ناکارآمدی‌ها، نارسایی‌ها و کاستی‌های طرح‌های جامع شهری کشور به سرانجام رسیده، صورت‌بندی «نظریه برنامه‌ریزی شهری همکنش (در تعامل) با عناصر ساختار رسمی محیط برنامه‌ریزی شهری ایران» است که زمینه را برای سازمان‌دهی نظریه‌های محتوایی برنامه‌ریزی (افزودن اهداف هنجاری برنامه‌ریزی) آماده می‌کند.

روش‌شناسی

این پژوهش که با رویکرد انتقادی به پیگیری هدف پژوهش پرداخته، در شمار پژوهش‌های کیفی است و «نظریه داده بنیاد کلاسیک» شالوده فراهم‌سازی آن است. از آنجا که «نظریه داده بنیاد» از رویکرد کیفی و پیش‌انگاره‌های (پیش‌فرض‌های) آن بهره می‌برد، گزینش گونه سزاوار نظریه نقش برجسته‌ای دارد: نظریه داده بنیاد، بر پایه گوناگونی دیدگاه‌های پدیدآورندگان آن، به دو شیوه «کلاسیک» و «استراوسی» بخش شده و هسته کانونی هر دو نمونه، هم‌سنجی همیشگی داده‌ها و برون‌داده‌ها تا رسیدن به برآیند پژوهش است. در روش استراوسی، نظریه‌پرداز با یک کد نظری پیش پنداشته به نظریه‌پردازی می‌پردازد ولی در روش کلاسیک، نظریه همانند مفاهیم، خود از درون داده‌ها آشکار و برجسته می‌شود [Farhangi et al., 2015]. بن‌مایه‌های گردآوری داده‌ها نیز در پیروی از گزاره زیانزد شده گلنیر «همه‌چیز داده است» [Farhangi et al., 2015] سازمان یافته و می‌توان در دودسته «گفتگوهای نیمه ساختاریافته هدفمند» و «اسناد نوشتاری اندیشمندان» (هم‌پایوند با موضوع پژوهش) که در گام‌های پایانی، آمیزه‌ای از آن‌ها دست‌مایه گفتگوهای بیشتر و اشباع نظری کدهای بنیادی، مقوله‌های کانونی و کدهای گزینشی شده‌اند، آن‌ها را گزارش کرد. برای گزینش گفتگو شونده‌های دسته نخست که سی نفر بودند و با پیشرفت پژوهش و بر پایه مدل گلوله برفی از هم‌سخنی و همراهی آنان بهره‌جویی شد، چند ویژگی نقش داشته که در جدول ۱ آمده است.

[Maleki, 2017]. تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران با دارا بودن وظیفه‌های جداگانه، در زمینه‌ای که توان و نیرومندی بایسته را دارند و بر پایه دستور کارهای ویژه شده در قانون و برنامه‌های ملی، به سیاست‌گذاری و انجام سیاست‌ها می‌پردازند که گسست و چندپارگی تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری پیامد آن است و نشانگر نارسایی سازوکارهای همکاری و هماهنگی بین کنشگران و ناسازگاری رویکردهای یکپارچگی سیاست‌ها است. «هماهنگی» در بالاترین تراز، هماهنگ‌سازی برون‌دادهای فرآیند سیاست‌گذاری، هدف‌ها یا سیاست‌های تراز شده (تعذیلی) را نشان می‌دهد و در تراز پایین، همبسته‌سازی بیشتر سیاست‌ها و کاهش افزونگی (کاهش چیزهای افزون بر نیاز) و کاستن از ناسازگاری درونی و بیرونی سیاست‌ها را برجسته می‌کند [Abdi Daneshpour & Ebrahim nia, 2015]. با جستجو در ادبیات برنامه‌ریزی شهری کشور، دیده می‌شود که نشانه‌روی بیشتر اندیشمندان، برجسته کردن نارسایی‌های یافت شده در «فرآیند برنامه‌ریزی»، «برنامه»، «هنجارهای برنامه همچون: نپرداختن به جنبه‌های اقتصادی، فرهنگی، تاریخی و غیره» و همانند آن بوده و کمتر به نقش «عصرهای نهاد رسمی محیط برنامه‌ریزی شهری کشور» پرداخته شده است. برای نمونه؛ ماجدی [Majedi, 2013] با دسته‌بندی نارسایی‌های طرح‌های جامع در دسته‌هایی چون «درون‌مایه‌ها»، «روش فراهم‌سازی برنامه»، «روش بررسی و گواهی برنامه» و همانند آن زمینه را برای پیشنهاد طرح ساختاری-راهبردی فراهم کرده ولی نقش و توان ساختار نیرومند نهاد رسمی برنامه‌ریزی و هم‌کنشی با آن را نادیده گرفته است. از سوی دیگر در کنش برنامه‌ریزی، «سبک برنامه‌ریزی» [Faludi, 1973: 187] همکنش با محیط برنامه‌ریزی نقش برجسته‌ای دارد که بسیاری از ناکارآمدی‌ها ریشه در گزینش نادرست آن دارد. ارزیابی کاربست «الگوی طرح‌جامع» در محیط برنامه‌ریزی ایران نشانگر ناسازگاری الگوی یادشده است و «برنامه‌ریزی جامع خردمندان» (Comprehensive planning) که سبک دلخواه این محیط است [Nazemi et al., 2020] کمتر زمینه‌ساز انجام برنامه‌ریزی‌های شهری بوده است.

در ادبیات تخصصی، از گونه‌بندی نظریه‌های برنامه‌ریزی در دسته‌هایی چون «نظریه برنامه‌ریزی»، «نظریه در برنامه‌ریزی» و «نظریه درباره برنامه‌ریزی» [Archibugi, 2013: 25] یادشده که می‌تواند برای شناسایی، خردکردن و دسته‌بندی نارسایی‌ها و جستارهای چالشی برنامه‌ریزی شهری و همچنین کوشش برای کاستی‌زدایی آن‌ها، کاربرد داشته باشد. با این آگاهی؛ می‌توان دیدگاه‌های نظری و انتقادی اندیشمندان و همچنین نارسایی‌ها و

جدول ۱) ویژگی‌ها و شمار گفتگو شونده‌گان در پیوند با جستار پژوهش (برنامه‌ریزی شهری) با پیشینه ۱۰ سال و بیشتر

ردیف	تعداد	رسته کاری	زمینه پژوهش دانشنامه در
۱	۶	زمینه‌ی پژوهش صاحب‌نظر در	دکتر
۲	۶	نهادهای برنامه‌ریزی دولتی	کارشناسی ارشد و بالاتر
۳	۱۰	شهردار کلان‌شهر، شهرهای میانی و کوچک	کارشناسی و بالاتر
۴	۶	نهاد برنامه‌ریزی خصوصی (مهندسان مشاور)	کارشناسی ارشد و بالاتر
۵	۲	کارشناس یا معاون شهرسازی شهرداری	

چالش‌های برنامه‌ریزی شهری ایران که «حوزه پژوهش» نیز هست، بخش نخست است که «نظریه برنامه‌ریزی» نامیده می‌شود.

یافته‌های گام «گردآوری داده‌ها و کدگذاری باز» که برآمده از نمونه‌گیری نظری گفتگوها و اسناد بود، ۸۶۰ کدباز است که در فرآیند پیونددهی و مفهوم‌سازی، به کمک «خودنوشت‌ها» و مشارکت سی تن گفتگوشوندگان، شمار آن‌ها کاهش یافت و در زیرشاخه کدهای بنیادی «ساختار کلان برنامه‌ریزی»، «نظریه‌ها و چارچوب‌های نظری» و «محیط برنامه‌ریزی» آرایش داده شد. سپس برآیند بازاریابی شده کدهای باز در کلان مقوله‌ها و مقوله‌های خردتر، به روشن شدن «ساختار نهادینه برنامه‌ریزی» (شکل ۱) و «عنصرهای ساختار نهادینه برنامه‌ریزی شهری» (شکل ۲) و کد بنیادی «الگوی هماهنگی عناصر برنامه‌ریزی» (شکل ۳) انجامید. کد «هماهنگی» که در همه مقوله‌های بنیادی پژوهش رفته‌رفته درخشانده و برجسته شده بود (ظاهر شونده‌گی هسته مرکزی و جنبه‌های نظری) و سرانجام «کد کانونی پژوهش» گردید در ساختارهای برنامه‌ریزی کشور نیز محور کدهای دیگر است.

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که کد بنیادی «فرآیند خطی ناهماهنگ و ناسازگار» محور کدهای «ساختار کلان برنامه‌ریزی کشور» است؛ کد «فرآیند گسسته و ناهماهنگ سیاست‌سازی و سیاست‌گذاری» محور کدهای «ساختار سیاسی»؛ «نارسیایی و ناهماهنگی برنامه‌ریزی در زمینه حقوقی» محور «ساختار حقوقی»؛ «ساختار حکمروایی شهری ناهماهنگ و درهم» محور «ساختار اداری»؛ «نارسیایی و ناهماهنگی در فرآیند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری» محور «ساختار تصمیم‌گیری»؛ «برنامه هماهنگ نشده» محور «ساختار برنامه‌ریزی شهری ایران»؛ «ناسازگاری سازمان‌دهی راهبری برای فراهم‌سازی و انجام برنامه» محور «ساختار راهبری» و «نبود دستگاه هماهنگ‌کننده سازمان‌یافته» برای «سامانه راهبری»؛ «نبود ساختار پایش و دیده‌بانی» محور «ساختار پایش و دیده‌بانی»؛ «خودمحوری ناهماهنگ با زمینه» محور «ساختار ارزیابی» و «ساختار بررسی و گواهی» و سرانجام، کد بنیادی «ناهماهنگی بی‌سامان و بخشی‌نگر» محور کدهای «ساختار انجام برنامه» است و دیگر کدهای هر ساختار، نشانگر ویژگی‌ها، شرایط زمینه‌ساز (علی)، شرایط مداخله‌گر و پیامدهای کد بنیادی همان ساختار است.

با روشن شدن کدهای بنیادی، بار دیگر فرآیند پیونددهی کدها، مفاهیم، خودنوشت‌ها و مقوله‌ها انجام شد و با مشارکت همه گفتگوشوندگان و بهره‌گیری از «خودنوشت‌ها»، کدهای تراز بالاتر ساخته شد. در این گام که کدگذاری گزینشی نامیده می‌شود، سه مقوله بنیادی ۱. «ناهماهنگی و ناسازگاری در فرآیند فراهم‌سازی و انجام برنامه» دربردارنده مفاهیم «شالوده دستوری برنامه‌ریزی»، «فرآیند خطی ناهماهنگ و ناسازگار»، «بی‌سامان و بخشی‌نگری برنامه‌ریزی»، «فرآیند گسسته و ناهماهنگ سیاست‌سازی و سیاست‌گذاری»، «نارسیایی در فرآیند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری» و «نارسیایی در فرآیند برنامه‌ریزی در زمینه حقوقی»؛ ۲. «ناسازگاری و

با انجام هر گفتگو، پیاده‌سازی و تحلیل گفته‌ها انجام و کدهای برآمده از آن به تایید گوینده می‌رسید. یافته‌ها به کمک نرم‌افزار MAXQDA نسخه ۱۲ کدگذاری گردید و کدهای باز بدست آمده از آن، پایه کدگذاری‌های بعدی، جابجایی و بازاریابی کدها (با پیشرفت پژوهش و انجام گفتگوهای بیشتر) و همچنین مقوله‌بندی، تغییر نام مقوله‌ها، خودنوشت‌ها (یادداشت‌های پژوهش‌گر در روند گفتگو، پیاده‌سازی گفتگو و تحلیل‌ها) شده است. برای برداشت بن‌مایه‌های دسته دوم (اسناد نوشتاری اندیشمندان) نیز ۱۰۰ سند هم‌پیوند با «برنامه‌ریزی شهری ایران»، «طرح‌های توسعه و عمران (طرح‌جامع، طرح هادی) شهری ایران» و «طرح‌های ساختاری راهبردی» دربرگیرنده کتاب، مقاله، ویژه‌نامه و گزارش که بین سال‌های ۱۳۷۰ تا پایان ۱۳۹۷ چاپ و در دسترس بود، دست‌چین و کاربرد یافته است. کدگذاری این دسته از یافته‌ها نیز با همان نرم‌افزار و همان فرآیند سرانجام یافته و رفته‌رفته به کدهای دسته نخست افزوده و در فرآیند گفتگوهای دسته نخست به کار بسته شد. اگرچه برای روشی که تحلیل و انجام بسیاری از گام‌های آن هم‌زمان با داده‌یابی انجام می‌پذیرد و رسیدن به اشباع نظری نیازمند رفت‌وبرگشت‌های فراوان است، نمی‌توان گام‌های پشت‌سرهم روشنی را برشمرد [Danaeifard & Emami, 2007] ولی برای گویایی فرآیند انجام پژوهش، می‌توان از گام‌های «گزینش حوزه پژوهش»، «گردآوری داده‌ها و کدگذاری باز»، «کدگذار بنیادی»، «کدگذاری گزینشی»، «کدگذاری نظری» (کدگذاری نظری در زمان سازمان‌دهی و یکپارچه‌سازی خودنوشت‌ها انجام می‌شود و کدهای سازنده نظریه را نمایان می‌کند)، «مرور ادبیات تخصصی» (ادبیات تخصصی برنامه‌ریزی شهری به آن دسته از نوشته‌های تخصصی گفته می‌شود که به دیدگاه‌های کلان، نظریه‌های برنامه‌ریزی، چارچوب‌های نظری و همانند آن می‌پردازد و جستجو در آن‌ها باهدف هم‌سنجی برون‌دادهای پژوهش با برون‌دادهای آن اسناد انجام می‌شود)، «پرداخت نظریه» و «ارزیابی برون‌دادهای پژوهش» یاد کرد. برای ارزیابی «نظریه»، افزون بر مرور ادبیات تخصصی که هم‌سویی با برون‌دادهای شماری از آن‌ها روشن گردید، دو شیوه «ارزیابی به کمک هفت سنجه پیش‌بینی‌شده از سوی استراوس و کوربین» و «ارزیابی به کمک پرسش‌های کرسول» [Danaeifard & Emami, 2007] کاربرد یافت. در پرکردن جدول‌های ارزیابی: از سی گفتگوشونده، پنج تن آن‌ها همکاری داشته و جدول‌های ارزیابی یادشده را نمره‌گذاری نمودند که برآیند هر ارزیابی و برآیند هر پنج ارزیابی، روایی «نظریه» را گواهی می‌کند.

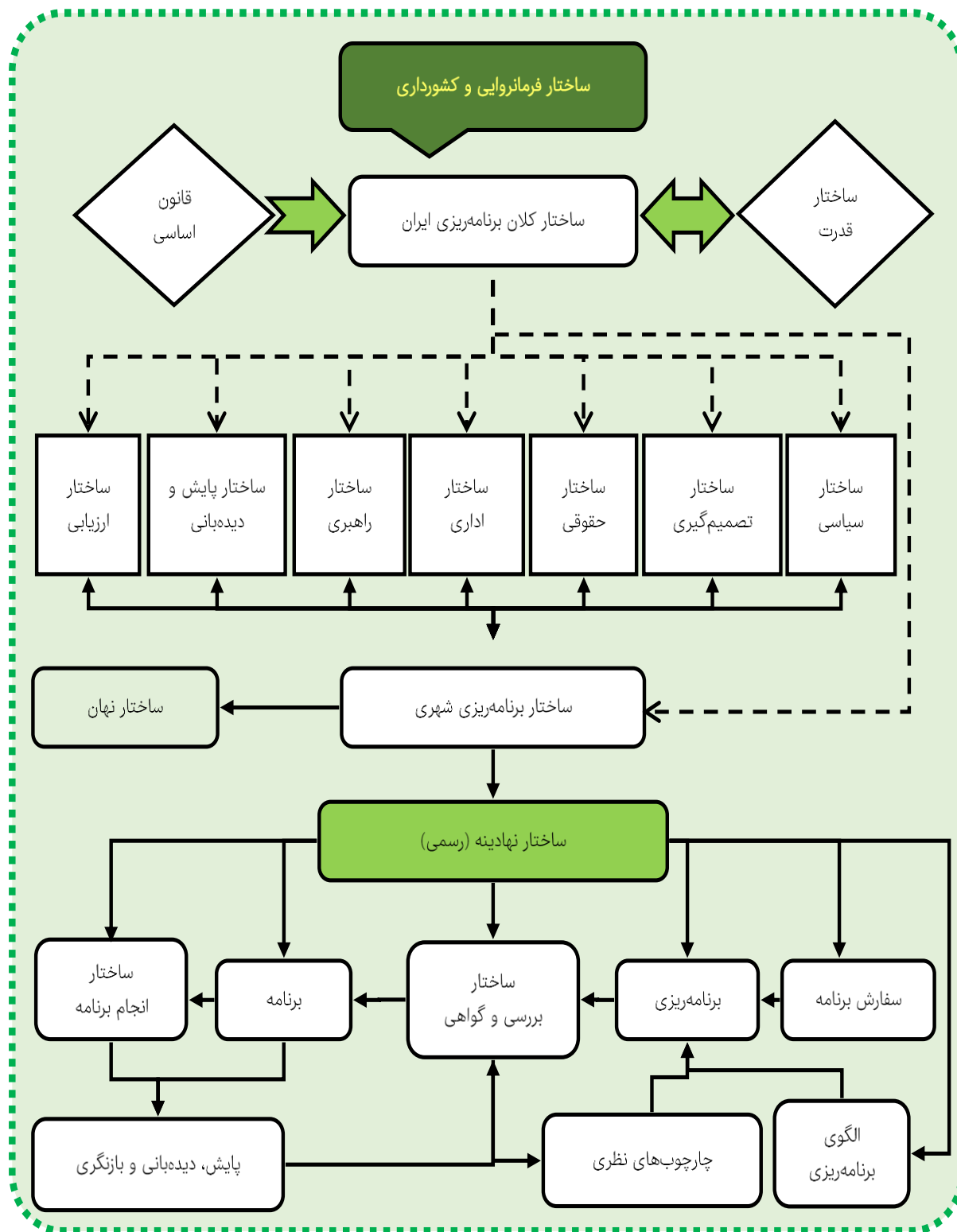
در «پرداخت نظریه» (به تصویر کشیدن نظریه) سه شیوه «الگوی کدگذاری دیداری»؛ «نگارش نظریه در مجموعه‌ای از قضایا یا فرضیه‌ها» و «نگارش خط داستان» [Danaeifard & Emami, 2007] کاربرد دارد. در این پژوهش؛ به کمک «الگوی گراف»، یافته‌های پژوهش، سازمان‌دهی و گزارش شد و در پایان به شیوه «کدگذاری دیداری»، الگوی نظریه نمایش داده شد.

یافته‌ها

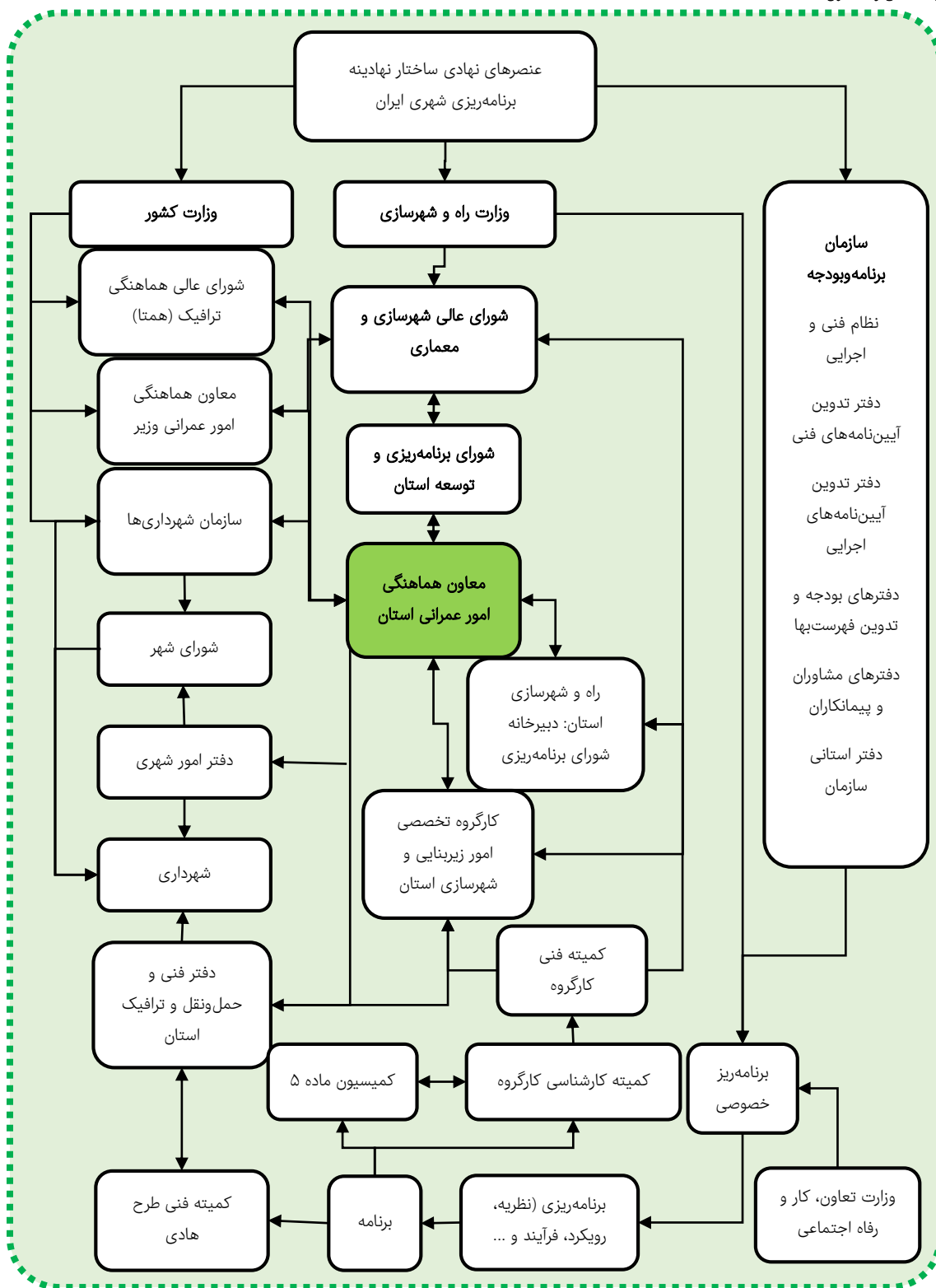
بازخوانی ادبیات برنامه‌ریزی نشان می‌دهد که نظریه‌های برنامه‌ریزی، دست‌کم دارای دو بخش «نظریه روند کاری برنامه‌ریزی» (Theory of planning) و «نظریه‌های محتوایی» است و کانون

نظریه برنامه‌ریزی هماهنگ (نظریه همکنش با عناصر ساختار رسمی محیط برنامه‌ریزی شهری ایران) ۱۲۹
 درون‌مایه‌های برنامه» و «۳. «ناهماهنگی در حکمروایی شهری» با
 مفاهیم «نبود مدیریت واحد شهری»، «نبود دستگاه هماهنگ‌کننده
 سازمان‌یافته» و «نظام مدیریتی-اجرایی مبهم» شناسایی شد.

ناهماهنگی چارچوب‌های نظری الگوی برنامه‌ریزی» دربرگیرنده
 مفاهیم «کاستی‌های نظری-رویکردی در برنامه‌ریزی»، «تکاملی
 نبودن فرآیند برنامه‌ریزی» و «ناسازگاری درونی و بیرونی

شکل ۱) ساختار نهادینه (رسمی) محیط برنامه‌ریزی ایران

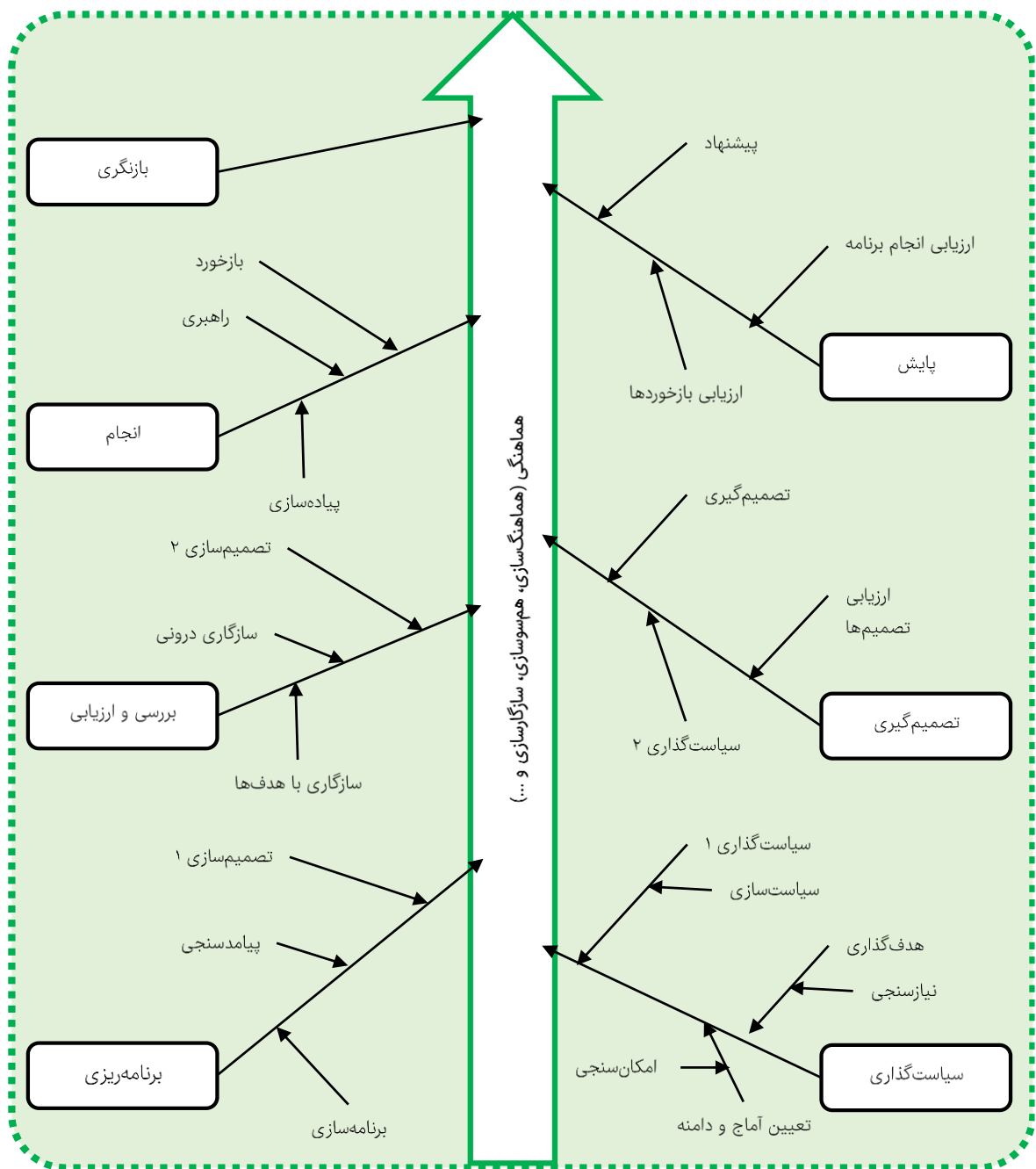
شکل ۲) عنصرهای ساختار نهادینه برنامه‌ریزی شهری

برجسته‌ترین واژه «هم‌هنگی» است که در ارزیابی نقش و کارکرد عنصرهای نهاد رسمی برنامه‌ریزی کشور، برآیند آن «هیچ» گزارش شده است. این واژه پرتکرار که نقش و برجستگی آن از درون داده‌ها رفته‌رفته آشکار شد، بنیاد کدهای بنیادی و مقوله‌های اصلی (جدول ۳) است که هسته بنیادی یا پدیده کانونی «برنامه‌ریزی هم‌هنگ» را نشان می‌دهد.

از دیگر یافته‌های پژوهش که داده‌هایی را نیز برای پژوهش‌های جداگانه دیگر فراهم می‌کند، ارزیابی کیفی «نقش و کارکرد عناصر نهاد رسمی برنامه‌ریزی کشور» (جدول ۲) است که با مشارکت گفتگو‌شوندگان پژوهش، فراهم شد و برآیند آن درستی‌گزینش کد «هم‌هنگی» به‌عنوان «هسته کانونی پژوهش» را گواهی نمود. از میان مقوله‌ها و کدهای بنیادی‌گزینش‌شده در فرآیند پژوهش،

و «اندیشه هندسی کالبدی و نگاه مکانیکی به شهر» زمینه‌ساز «چارچوب نظری برنامه‌ریزی ناکارا» است. ۲. **شرایط مداخله‌گر:** مبانی نظری نهادسالار؛ انحصارگرایی؛ نارسایی نظام تدوین ضوابط و مقررات؛ نارسایی نیروی انسانی؛ پراکندگی کانون‌های تصمیم، ناهماهنگی در سرپرستی برنامه‌ها، گسست مراحل برنامه‌ریزی، مدیریت و اجرا و فراموشی پیامدسنجی، شماری از شرایط مداخله‌گر هستند. سرانجام برآیند کدگذاری نظری، ساختمان نظریه (شکل ۴) را روشن نمود و الگوی سازمان‌دهی سه مقوله بنیادی که «ویژگی‌های نظریه» این پژوهش را نشان می‌دهد در شکل ۵ نمایش داده شده است.

در گام «کدگذاری نظری» و فرآیند «پرداخت نظریه»، یافته‌های پژوهش و کدهای گزینش‌شده، نقش‌های چندگانه‌ای را بازی می‌کنند که چکیده آن این‌چنین است: ۱. **شرایط زمینه‌ساز:** کدهای «دیدمان نوگرایی»، «رویکرد پدرسالار» و «ساده‌نگری» زمینه‌ساز کد بنیادی «فرآیند برنامه‌ریزی خطی ناهماهنگ و ناسازگار»؛ کدهای «دولت همه‌کاره» و «ناهماهنگی و ناروشنی سیاست‌های فرادست» زمینه‌ساز «فرآیند گسسته و ناهماهنگ سیاست‌سازی و سیاست‌گذاری»؛ «ناروشنی آزادی کنش نیروها» زمینه‌ساز «حکمرمایی شهری ناهماهنگ»؛ «خردگرایی محض و تصمیم‌های قطعی» زمینه‌ساز «نارسایی در فرآیند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری»

شکل ۳) کد بنیادی «الگوی هماهنگی عناصر برنامه‌ریزی»

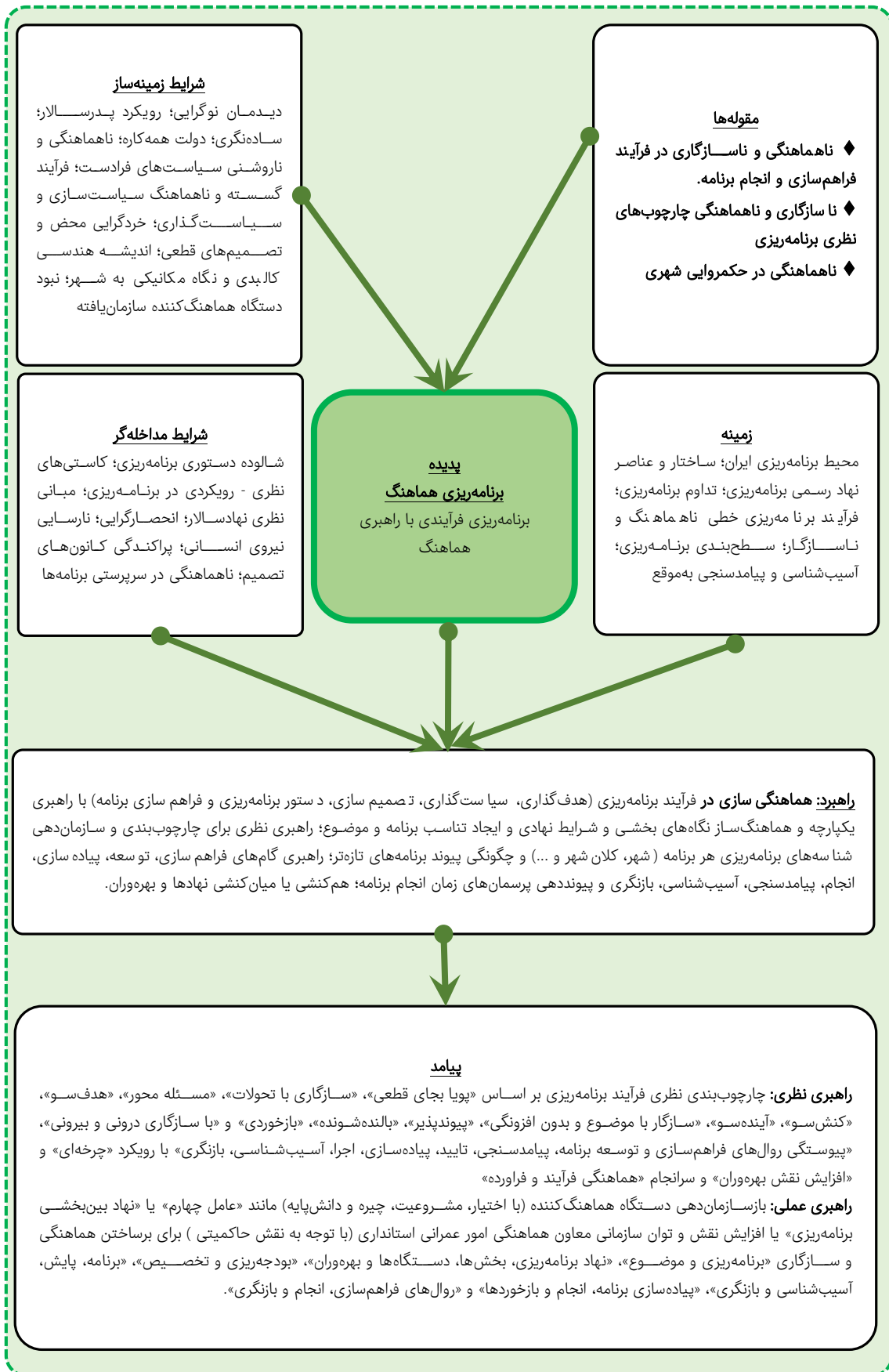
جدول ۲) ارزیابی کیفی نقش و کارکرد عناصر نهاد رسمی برنامه‌ریزی کشور

درصد برآیند کارکرد مؤثر	درصد کارکرد هم‌سو	درصد کارکرد	وزارت کشور										نهاد برنامه‌ریز						
			وزارت راه و شهرسازی					استاندار											
			شهرداری	شورای اسلامی شهر	سازمان برنامه‌ریزی و بودجه	شورای برنامه‌ریزی استان	شهرداری استان	نظام مهندسی	معاونت شهرسازی	شورای عالی شهرسازی	دفتر شهری	دفتر فنی		معاون هماهنگی	شورای عالی ترافیک	سازمان شهرداری‌ها	دفتر شهری	دفتر فنی	معاون هماهنگی، وزیر
۲۰	۵۷	۸۶	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	نقش	سیاست
			+															کارکرد	گذاری
۵۰	۶۷	۸۹	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	نقش	تصمیم
			+															کارکرد	سازی
۰	۰	۰		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	نقش	هماهنگی
																		کارکرد	
۲۰	۸۹	۱۱۱	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	نقش	بررسی
۰			+															کارکرد	
۴۰	۸۹	۱۱۱		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	نقش	تصمیم
۰																		کارکرد	گیری
؟	۳۴	۱۰۰	+															نقش	اجرا
			+	+														کارکرد	
؟	۵۰	۵۸	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	نقش	پایش
																		کارکرد	
۰	۰	۰	+	+														نقش	ارزیابی و
																		کارکرد	بازنگری

جدول ۳) مقوله‌های اصلی و کدهای بنیادی

مقوله اصلی	کد بنیادی
ساختار کلان برنامه‌ریزی	فرآیند برنامه‌ریزی خطی ناهماهنگ و ناسازگار
ساختار سیاسی	فرآیند گسسته و ناهماهنگ سیاست‌سازی و سیاست‌گذاری
ساختار تصمیم	نارسایی در فرآیند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری
ساختار حقوقی	نارسایی در فرآیند برنامه‌ریزی در زمینه حقوقی
ساختار اداری	ناهماهنگی در ساختار حکمروایی شهری
ساختار راهبردی	ناهماهنگی و ناسازگاری در فرآیند فراهم‌سازی و انجام برنامه؛ نبود دستگاه هماهنگ‌کننده سازمان‌یافته
ساختار برنامه‌ریزی شهری	ناهماهنگی و نارسایی چارچوب‌های نظری الگوی برنامه‌ریزی؛ شالوده‌دستی؛ دستوری برنامه‌ریزی؛ تکاملی نبودن فرآیند برنامه‌ریزی؛ نبود مدیریت واحد شهری؛ بی‌سامان و بخشی‌نگری برنامه‌ریزی؛ ناسازگاری درون‌مایه‌های برنامه
ساختار بررسی، ارزیابی و گواهی	خودمحوری ناهماهنگ با زمینه نهاد برنامه‌ریز
ساختار پایش و دیده‌بانی (نظارت)	نبود ساختار روشن و کارا

شکل ۴) الگوی (کدگذاری دیداری) نظریه برنامه‌ریزی شهری همکنش با ساختار نهادینه برنامه‌ریزی ایران

شکل ۵) ویژگی‌های نظریه همکنش با ساختار نهادینه برنامه‌ریزی ایران

بحث

هدف این پژوهش دستیابی به نظریه‌ای است که در همکنشی با عناصر ساختار رسمی محیط برنامه‌ریزی شهری ایران، کنش برنامه‌ریزی شهری را سازمان‌دهی نماید و زمینه را برای کاربرد نظریه‌های محتوایی برنامه‌ریزی (افزودن اهداف هنجاری برنامه‌ریزی) فراهم کند. دلخواه برنامه‌ریز این است که برآیند انجام پیشنهادها برنامه‌ریزی باید با آنچه برنامه می‌گوید هم‌راستا باشد و نهاد برنامه‌ریزی باید بتواند در فرآیند برنامه‌ریزی، دیگر بازیگران را درگیر کند. گرچه اندیشه مهار بازیگران در ژرفای وجود برنامه‌ریزان مسئول هست ولی می‌توان، تنها هماهنگی افقی و عمودی را برای بازیگران سازمانی به‌کار بست و افزون بر آن برای بازیگران خصوصی، از ابزار «مهار» نیز بهره گرفت. در حالت آرمانی، نهاد برنامه‌ریزی احساس می‌کند که باید خودش از برنامه مراقبت کند ولی مشکل این است که ابزار مراقبت را ندارد [Faludi, 2000]. در ساختار

برنامه‌ریزی ایران «الگوی برنامه‌ریزی جامع» دیدمان چیره است [Elyaszadeh Moghaddam, 2011] و برنامه‌ریزی شهری با ویژگی‌هایی چون: خطی و همه‌کاره بودن دولت [Sarraf et al., 2014]; تمامیت‌خواهی، تمرکز، آمرانه و غیره [Sarvar et al., 2015]; بخشی‌نگری [Pour Ahmad et al., 2006]; بدون دستگاه هماهنگ‌کننده و سازمان‌یافته [Zangi Abadi et al., 2013]; انحصارگرا [Kazemian & Jalili, 2015]; با ابزار کنترلی بازدارنده از بالا به پایین [Barati, 2006]; فن‌سالار [Husseinzadeh Dalir et al., 2012]; با ساختارهای جداگانه برنامه‌ریزی و طراحی [Seyed-al hoseini et al., 2012]; بدون تعادل و ثبات در اقتصاد و سیاست‌ها [Malekpour et al., 2012] و ارتباط سامانه‌ای بین اجزاء مختلف برنامه‌ریزی در سطوح مختلف [Majedi, 2013] و همچنین ناباور به نهادهای مدنی [Malekpour et al., 2012] در جریان است. شناسه‌های

پیوسته، دارا باشد، پرداخته شود و پیشنهاد کمینه؛ باز سازمان‌دهی و برپایی نهاد بین‌بخشی هماهنگ‌ساز مانند «نهاد مطالعات و برنامه‌ریزی» (برپا و برچیده شده در کلان‌شهرهایی مانند تهران، مشهد و غیره) یا افزایش نقش، جایگاه و توان سازمانی «معاون هماهنگی استانداری» است.

نتیجه‌گیری

پژوهش نشان داد که انگاره «هماهنگی» که در مقوله‌های بنیادی پژوهش رفته‌رفته آشکار گردید، هسته کانونی «الگوی هماهنگی عناصر برنامه‌ریزی»، کد و مقوله‌های بنیادی «ناهماهنگی و ناسازگاری در فرآیند فراهم‌سازی و انجام برنامه»، «ناسازگاری و ناهماهنگی چارچوب‌های نظری الگوی برنامه‌ریزی» و «ناهماهنگی در حکمرایی شهری» و سازندهای ساختمان نظریه همکنش با عناصر ساختار رسمی محیط برنامه‌ریزی ایران است و پدیده کانونی پژوهش، «برنامه‌ریزی هماهنگ» است که «نظریه پژوهش» را نمایندگی می‌کند و راهبردهای «راهبری نظری برای سازمان‌دهی هماهنگ فرآیند برنامه‌ریزی» و «راهبری عملی برای هماهنگ‌سازی نقش، دیدگاه، هم‌کنشی و غیره، نهادها و بهره‌وران درگیر در برنامه‌ریزی و فرآیند آن» را در بر دارد.

تشکر و قدردانی: از همکاری ارزنده گفتگوشوندگان، استادان راهنما، استاد مشاور، داوران گرانمایه و گروه شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد که در پروراندن پژوهش نقش برجسته و چشم‌گیری داشتند، سپاسگزاری می‌شود.

تأییدیه اخلاقی: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

تعارض منافع: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

سهم نویسندگان: غلامرضا ناظمی (نویسنده اول)، پژوهشگر اصلی (۵۰٪)؛ رضیه رضازاده (نویسنده دوم)، نگارنده بحث (۱۵٪)؛ عمیدالاسلام ثقه الاسلامی (نویسنده سوم)، روش‌شناس (۲۵٪)؛ هادی سروری (نویسنده چهارم)، همکاری در فرآیند پژوهش (۱۰٪)

منابع مالی: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

منابع

- Abdi Daneshpour Z, Ebrahim nia V (2015). Opportunities and barriers to applying a collaborative approach in establishing an integrated policy-making structure in Tehran. *Soffe*. 25(1):85-118. [Persian]
- Afsari A, Seyed Al-Hosseini SM, Daneshvar M, Seghatoleslami A (2019). Designing a model for controlling and handling the power exercising environment for urban panning process based on grounded theory; a Case Study of Mashhad Metropolis. *Geographical Researches*. 34(4):517-526. [Persian]
- Ajlali P, Rafieian M, Asgari A (2017). Planning theories: traditional and new perspectives. Tehran:

پیش‌گفته که بخش کوچکی از داده‌های پایه پژوهش را نشان می‌دهد، با کدگذاری باز در فرآیند پژوهش قرار گرفت و پیامد پژوهش که «نظریه برنامه‌ریزی هماهنگ» نامیده شد، هم برآمده و هم‌سو با کلیدواژه‌های یافت شده از اسناد پژوهشی و دیدگاه‌های گفتگوشوندگان است و هم با چگونگی آرایش نیروهای درون و برون‌سازمانی ساختار رسمی برنامه‌ریزی شهری ایران سازگاری دارد. کارمایه «هماهنگی» امروزه آن‌چنان برجسته شده که گفتمان‌هایی چون «هماهنگی سران قوا» در بالاترین تراز حاکمیتی؛ «شورای هماهنگی» در بیشتر وزارتخانه‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر؛ «هماهنگی فرآیند و فرآورده (برنامه)» در برنامه‌ریزی‌ها و غیره جای خود را باز کرده و رو به گسترش نهاده است. بر پایه بایستگی‌های «نظریه‌پردازی داده بنیاد»، بازخوانی ادبیات تخصصی، برای هم‌سنجی بروندادهای پژوهش و اطمینان از روایی برآیند آن، کاربرد دارد. آن‌گونه که در آغاز این بخش دیده می‌شود، برآیند پژوهش از دید «هماهنگی» با دیدگاه فالودی [Faludi, 2000]، هم‌راستا است و با دیدگاه‌های «مدیریت واحد شهری یا دست‌کم مدیریت هماهنگ شهری که هماهنگی کنش دست‌اندرکاران عمومی و خصوصی را برساند» [Barati, 2006]، «قوانین و مقررات شهرسازی کنونی از پیوستگی و هماهنگی عمودی و افقی برخوردار نیست» [Salehi, 2007]؛ «نارسایی‌های طرح‌های جامع پیامد ناهماهنگی و نبود ارتباط کافی بین نهادهای اجرایی طرح است» [Husseinzadeh Dalir et al., 2011]؛ «طرح‌های جامع و تفصیلی با سرشتی ناهماهنگ با ویژگی‌ها و گوناگونی‌های سرزمینی ایران به هدف برنامه‌ریزی یعنی توسعه کالبدی هماهنگ نرسید» [Habibi et al., 2011]؛ «محیط و عمل تعاملی» و «همگرایی و توافق عمومی در محیط سیاست‌گذاری» [Afsari et al., 2019]؛ گفتمان پیاده‌سازی مدیریت یکپارچه شهری [Rajab Salahi et al., 2019] و شمار دیگری از پژوهش‌ها، هم‌سویی دارد. از دید «هم‌کنشی» نیز برآیند پژوهش با شیوه و رویکرد «برنامه‌ریزی تعاملی»، «برنامه‌ریزی مذاکره‌ای» و «برنامه‌ریزی مشارکتی» هم‌سویی دارد و از دید «راهبری» با شیوه و رویکرد «برنامه‌ریزی راهبردی-ساختاری»، «برنامه‌ریزی راهبردی-عملیاتی» و «پوییش آمیخته» هم‌راستا است. در بازخوانی ادبیات تخصصی، نمونه‌ای در رویارویی با دیدگاه نظری این پژوهش یافت نشد. آنچه در این پژوهش، از میان داده‌ها خودنمایی کرد و گواهی مشارکت‌کنندگان، استادان راهنما و مشاور و همچنین هم‌راستایی و هم‌سویی ادبیات تخصصی را نشان داد، کارمایه «هماهنگی» است که اگرچه «ساده‌ترین» و «پربخوردترین» گزاره کاربردی است ولی در محیط برنامه‌ریزی ایران، برای دورانی دراز، از دید دور مانده بود.

در پایان پیشنهاد می‌شود؛ به بازسازمان‌دهی فرآیند برنامه‌ریزی شهری بر مدار «هماهنگی درونی و بیرونی» و با نقش‌آفرینی نهاد، سازمان یا کنشگر «هماهنگ‌ساز» که هم دانستگی و ابزار بایسته و بسنده را داشته باشد و هم پذیرندگی، توان و نیروی نقش‌آفرینی در سراسر فرآیند (از سپارش تا انجام و چرخه بازنگری) را به‌گونه‌ای

- Majedi H (2013). Structural –strategic planning theory. *Hoviatshahr*. 6(11):17-26. [Persian]
- Malekpour B, Alimohammadi M, Katoozian S (2012). The proposed outline issues in Strategic planning for urban revitalization and comparative comparison the theoretical framework and its usage requirements for Tehran strategic-structural planning. *Haftshahr*. 3(41-42):36-57. [Persian]
- Moghimi A (2015). Future epistemology of theoretical approaches to urban planning, architecture and building industry. *Urban and Rural Management*. 14(38):75-104. [Persian]
- Nazemi Gh, Rezazadeh R, Saghatoleslami A, Sarvari H (2020). Evaluation of the application of the “Master plan model” in Iranian urban planning environment. *Geographical Researches*. 35(4):377-386. [Persian]
- Pour Ahmad A, Hataminejad H, Hosseini S (2006). Pathology of urban development plans in Iran. *Geographical Research*. 38(58):167-180. [Persian]
- Rajab Salahi H, Taghvaie M, Zarabi A (2019). Analysis of the impact indicators on implementation of integrated urban management (Case Study: Tehran Metropolis). *Urban Management*. 18(54): 261-282. [Persian]
- Salehi E (2007). The role of urban planning rules and regulations in the realization of a good city and sustainable urban development, Case study: Tehran. *Journal of Environmental Studies*. 32(40):51-62. [Persian]
- Sarrafi M, Tavakkolinia J, Chamani moghaddam M (2014). Planners’ position in the Iranian urban planning process. *Motaleate Shahri*. 3(12): 19-32. [Persian]
- Sarvar R, Sharif Jahed S, Tavakkolan A (2015). Ranking of Tehran urban development plans based on planning principles. *Geography*. 13(46):155-179. [Persian]
- Seyed- al hoseini S, Habib F, Majedi H (2012). Application of design-based planning as interactional approach in macro and micro scale plans. *The Monthly Scientific Journal of Bagh-E Nazar*. 9(22):45-54. [Persian]
- Watson V (2009). The planned city sweeps the poor away...’: Urban planning and 21st century urbanisation. *Progress in Planning*. 72(3):151–193
- Zangi Abadi A, Abdullahi M, Salek Ghahforkhi R, Qasemzadeh B (2013). Evaluation of factors influencing the implementation of urban master plans in Iran and there challenges (Case Study: Historical-Cultural Axis of District 6 of Tabriz). *Urban Planning and Research*. 5(18):41-58. [Persian]
- Agah Company Publication. [Persian]
- Archibugi F (2013). Planning theory: from the political debate to the methodological reconstruction. Translated by Malekpourasl, Behzad. Tehran: Armanshaheer Company Publication. [Persian]
- Barati N (2006). Challenges have to be faced in the context of urbanism in Iran at the beginning of the 21th century. *The Monthly Scientific Journal of Bagh-E Nazar*. 3(6):5-29. [Persian]
- Danaeifard H, Emami S (2007). Strategies of qualitative research: A reflection on grounded theory. *Strategic Management Thought*, 1(2):69-97. [Persian]
- Elyaszadeh Moghaddam N (2011). Surveying and feasibility of replacement of structural-strategic model with urban comprehensive planning model in Iran. *Armanshahr Architecture & Urban Development*. 4(6):35-48. [Persian]
- Faludi A (1973). *Planning Theory*. Pergamon press.
- Faludi A (2000). The performance of spatial planning, *Planning Practice and Research*. 15(4):299-318.
- Farhangi A, Karoubi M, Saadeghvaziri F (2015). Classic grounded theory; description of generating gravity center of Iranian health tourism brand identity theory. *Journal of Business Management*. 7(1):145-162. [Persian]
- Habibi K, Behzad Far M, Meshkini A, Alizadeh H, Mahaki W (2011). Evaluating the impacts of urban development plans on deconstruction and quality improvement of ancient Iranian space. *Islamic Iranian Quarterly*. 4:15-28. [Persian]
- Haieri Yazdi A, Maleki A (2017). And again, public policy. *Strategic Studies of public policy*. 7(24):11-20. [Persian]
- Husseinzadeh Dalir K, Pourmohammadi MR, Soltani A (2011). Investigating the influencing factors on the inefficiency of Iranian master plans (Case Study: Tabriz Master Plans). *Geography and Planning (Tabriz University)*. 15(31):131-151. [Persian]
- Husseinzadeh Dalir K, Sadr Mousavi M, Heydari Chinay R, Rezatabe S (2012). An introduction to the new approach of urban development strategy (CDS) on the urban planning process with emphasis on the challenges of master plans in Iran. *Geographical Space Journal*. 11(36):173-210. [Persian]
- Kazemian G, Jalili M (2015). Key stakeholders power analysis of policy making process in Tehran’s strategic-structural (Comprehensive) Plan (1999-2011). *Architecture and Urban Plannig Journal*. 8(15):139-158. [Persian]